

Ieteikumi aizgādņiem, zvērinātiem
advokātiem, tiesām, bāriņtiesām un
kredītiestādēm par banku pakalpojumu
nodrošināšanu personām ar ierobežotu
rīcībspēju

LATVIJAS REPUBLIKAS

TIESĪBSARGS

2024

Satura rādītājs

1.	Ievads	3
2.	Normatīvais regulējums	5
3.	Procesā iesaistītās institūcijas un problemātika	7
4.	Pirmais posms: pieteikuma iesniegšana tiesā.....	9
4.1.	Kādā formā tiks saņemti Personas finanšu līdzekļi (pabalsti utt.).....	9
4.2.	Ja izvēle tiek izdarīta par labu bankai, kas jāņem vērā?	10
5.	Otrais posms: tiesu spriedumi	11
6.	Trešais posms: bāriņtiesas un sadarbība ar bankām	14
7.	Ceturtais posms: banku piedāvātie pakalpojumi.....	18
7.1.	Informācija par rīcībspējas ierobežojumu	19
7.2.	Maksājumu instrumenti, kas izsniegti pirms rīcībspējas ierobežojuma:	20
7.3.	Jauni bankas pakalpojumi pēc rīcībspējas ierobežojuma	20
7.4.	Ierobežojumu noteikšana	21
7.5.	Ierobežojumu forma	22
7.6.	Aizgādņa, ne bankas atbildība – darījumu kontrole starp ar banku nesaistītām personām (piemēri):.....	22
7.7.	Bankas darbība pēc aizgādņības termiņa beigām.....	23
7.8.	Banka neatbild par:	23
8.	Pielikums	24

1. Ievads

Situācijas analīze par banku pakalpojumu piekļūšanu personām ar invaliditāti

Tiesībsargs 2022.gadā veica situācijas analīzi “Banku pakalpojumu piekļūstamība”,¹ lai izzinātu esošo situāciju par personu ar dažāda veida invaliditāti piekļuvi banku pakalpojumiem. Situācijas analīzes gaitā informācija tika iegūta gan no personām ar invaliditāti un to pārstāvošajām organizācijām, gan Latvijas Republikā esošajām bankām. Bankas kā vienu no problēmām norādīja tiesu spriedumus, kuru plašais tvērums un lietotā terminoloģija rada problēmas pakalpojumu nodrošināšanai personām ar ierobežotu rīcībspēju (turpmāk – Persona). Līdz ar to tiesībsargs kā vienu no rekomendācijām bankām norādīja sniegt informāciju tiesībsargam par saturu, kas būtu norādāms tiesu nolēmumos/ pilnvarās, lai aizgādnieks vai pilnvarotais pārstāvis varētu rīkoties ar finanšu līdzekļiem.

Diskusijas un sadarbība starp iesaistītajām institūcijām un organizācijām

Kopš 2023.gada katru mēnesi tika organizētas diskusijas starp Tiesībsarga biroja, Finanšu nozares asociācijas, Tieslietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas², bāriņtiesu un Resursa centra cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “Zelda” pārstāvjiem, lai rastu labāko risinājumu banku pakalpojumu nodrošināšanā Personām. Rezultātā Finanšu nozares asociācija sagatavoja ieteikumus tiesnešiem, kuros izskaidroja dažādus ar bankām saistītus aspektus, kurus būtu vērts ņemt vērā gatavojot tiesu nolēmumus par rīcībspējas ierobežošanu. Kopš 2023.gada septembra sanāksmēs piedalījās arī tiesu varas un Ģenerālprokuratūras pārstāvji.

¹ [Latvijas Republikas tiesībsargs. “Banku pakalpojumu piekļūstamība.” 2022.gads.](#)

² No 2024.gada 1.janvāra Bērnu aizsardzības centrs.

Aizgādņu aptauja par vēlamajiem banku pakalpojumiem

2023.gada oktobrī – novembrī tiesībsargs papildus veica aizgādņu aptauju,³ lai noskaidrotu esošo un Personām vēlamo situāciju banku pakalpojumu saņemšanā.

Galvenie aspekti vadlīnijās par banku pakalpojumu nodrošināšanu personām

Līdz ar to, apkopojot diskusijās paustos viedokļus un norādītās problēmas, aizgādņu aptaujā secināto un Finanšu nozares asociācijas izstrādātos ieteikumus, ir sagatavoti “Ieteikumi aizgādņiem, zvērinātiem advokātiem, tiesām, bāriņtiesām un kredītiestādēm par banku pakalpojumu nodrošināšanu personām ar ierobežotu rīcībspēju” (turpmāk – Vadlīnijas).

Vadlīniju **robežas** – Vadlīnijas attiecas tikai uz banku pakalpojumu nodrošināšanu Personām.

Vadlīniju **mērķis** – sniegt informāciju par rīcībspējas ierobežošanas procesā iesaistītajām institūcijām un pusēm, kā arī problemātiku katrā no posmiem, kas skar Personas tiesības saņemt un rīkoties ar sev pienākošajiem finanšu līdzekļiem. Tāpat Vadlīniju mērķis ir informēt par tehniskajiem risinājumiem un to robežām banku pakalpojumu sniegšanā.

Vadlīnijas detalizēti skaidro katrā no posmiem svarīgāko informāciju, ko būtu nepieciešams ņemt vērā, lai pakalpojums tiktu nodrošināts atbilstoši Personas interesēm. Līdz ar to Vadlīnijās norādītā informācija var atkārtoties vairākās sadaļās, ja tā attiecas uz dažādām procesā iesaistītajām institūcijām vai pusēm.

---

³ [Latvijas Republikas tiesībsargs. Aizgādņu aptauja par personu ar ierobežotu rīcībspēju pieeju banku pakalpojumiem. 2023-2024.](#)

2. Normatīvais regulējums

Patērētāju tiesību aizsardzības likums

Situācijā, kad jānodrošina piekļūstams pakalpojums Personām, ir jāņem vērā dažādu likumu prasības un tās jāsabalansē.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.¹pantu, ir aizliegta atšķirīga attieksme pakalpojuma sniegšanā pakalpojuma saņēmēja invaliditātes dēļ, izņemot, ja tā ir objektīvi pamatota ar tiesisku mērķi, kura sasniegšanai izraudzītie līdzekļi ir samērīgi, vai ja pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšana uzliek nesamērīgu slogu.⁴

Civillikuma noteikumi par rīcībspējas ierobežošanu

Savukārt, pamatojoties uz Civillikuma prasībām, rīcībspēja personai ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem var tikt ierobežota tādā apjomā, kādā tā nespēj saprast savas darbības nozīmi vai nespēj savu darbību vadīt. Tiesa, izvērtējot personas spējas, vispirms nosaka, vai un kādā apjomā aizgādnis ar Personu rīkojas kopā, un tikai pēc tam — vai un kādā apjomā aizgādnis rīkosies patstāvīgi.⁵ Ja tiesa ierobežo personas rīcībspēju garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ, tā paziņo par to bāriņtiesai, kas pēc vajadzības ieceļ Personai vienu vai vairākus aizgādņus, kam uzdod rīkoties tiesas noteiktajā apjomā.⁶ Tiesas spriedumu par rīcībspējas ierobežojumu var pārskatīt jebkurā brīdī, bet ne retāk kā reizi septiņos gados no tā spēkā stāšanās dienas.⁷

⁴ Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Pieņemts 18.03.1999, stājas spēkā 15.04.1999. 3.prim pants.

⁵ Civillikums. Pieņemts 28.01.1937, stājas spēkā 01.09.1992. 358.prim pants.

⁶ Turpat. 360.pants.

⁷ Turpat. 364. prim pants.

Aizgādnis, kas rīkojas tiesas noteiktajā apmērā

Saskaņā ar Civillikuma 355.pantu bāriņtiesa par aizgādni var iecelt Personas izraudzīto aizgādni, aizgādnībā nododamā laulāto vai kādu no tuvākajiem radniekiem, turklāt bāriņtiesai jāievēro tās personas pēdējās gribas rīkojums, kura atstājusi viņam mantojumu. Personas viedoklis jāņem vērā, ja vien tas neapdraud pašas personas labklājību, veselību, dzīvību vai citas intereses. Aizgādnis, pildot aizgādņa pienākumus, noskaidro Personas viedokli, ja vien viņa spēj to formulēt, un rīkojas Personas interesēs.

Saskaņā ar Civillikuma 356.pantu aizgādnība pār pilngadīgajiem pakļauta attiecīgiem noteikumiem par aizbildnību pār nepilngadīgajiem, ciktāl šie noteikumi nerunā pretim šiem noteikumiem. Līdz ar to ir piemērojams Civillikuma 262. pants, kas paredz, ka aizbildnis (tātad – arī aizgādnis) visās sava aizbilstamā lietās darbojas patstāvīgi un kārtā tās ar saimnieka tiesībām, ņemot vērā tiesas nolēmumā noteikto, bet svarīgākajos gadījumos, rīkojoties tiesas nolēmuma ietvaros, viņam jālūdz bāriņtiesas norādījumi, kas tos sniedz, nepaplašinot un neinterpretējot tiesas nolēmumā noteikto.⁸

Tātad var secināt, ka samērojot Civillikuma un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasības, var rasties situācijas bankās, ka aizgādnis darbojas ar Personas finanšu līdzekļiem tiesas noteiktā apjomā.

---

⁸ Bāriņtiesu pārstāvju norādītais 2023.gada sanāksmēs.

3. Procesā iesaistītās institūcijas un problemātika

Šajā sadaļā tiks sniegta informācija par institūcijām un pusēm, kas iesaistītas procesā, lai Persona varētu saņemt banku pakalpojumu, vienlaikus norādot arī uz diskusijās konstatētajām problēmām, kas var radīt šķēršļus un kuras būtu vērts ņemt vērā procesa gaitā.

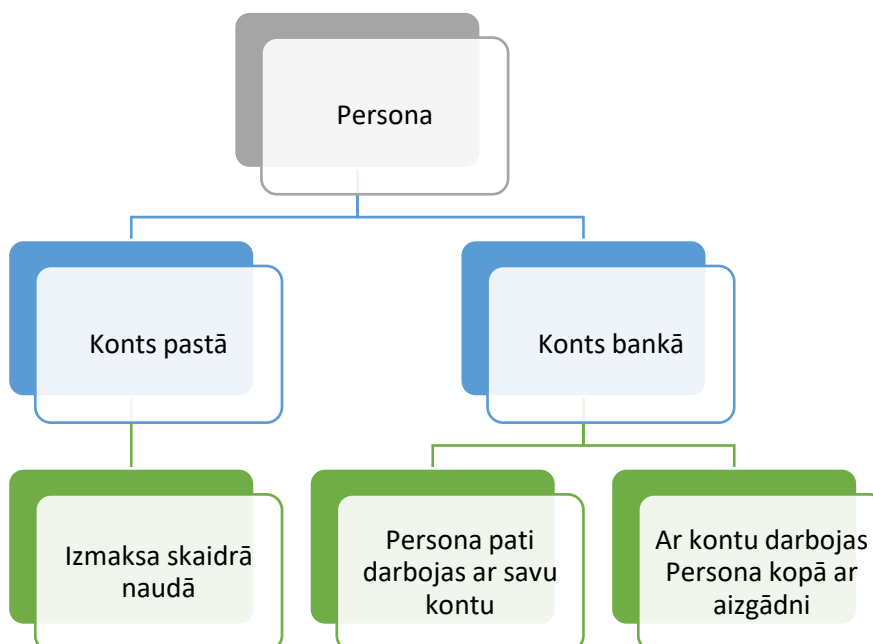

4. Pirmais posms: pieteikuma iesniegšana tiesā

Pirms pieteikuma tiesai sastādīšanas ir nepieciešams pārdomāt šādus aspektus:

4.1. Kādā formā tiks saņemti Personas finanšu līdzekļi (pabalsti utt.).

4.2. Ja izvēle tiek izdarīta par labu bankai, kas jāņem vērā?

Kas ir tās darbības, ko ir plānots veikt bankā? Tikai elektroniski maksāt rēķinus, tikai izņemt skaidru naudu, veikt vairākas darbības? Ko darīs pati Persona, ko aizgādnis? Piemēram, vai Personai pašai būs maksājumu karte ar dienas vai mēneša limitu? Ja ir plānots, ka Persona rīkojas kopā ar aizgādni, kā attiecīgais maksājuma instruments nodrošina iespēju īstenot minēto atbilstoši pielikumā norādītajam (skatīt pielikumu)?

Banka nevar kontrolēt darījumu mērķus, piemēram, karšu darījumiem – vai pērk pārtiku vai saimniecības preces. Tādēļ specifisku mērķu norādīšana pieteikumā tiesai/ tiesu spriedumā var radīt nepamatotus ierobežojumus Personai.

Ja ir skaidrs, ka banku pakalpojumi nav nepieciešami, bet ir nepieciešami tikai autorizācijas līdzekļi (kodu kalkulators utt.), lai piekļūtu e-veselība, Latvija.lv vai citām valsts uzturētām sistēmām, tad labāk ir saņemt eID karti ar e-parakstu, ko izsniedz Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Pieteikumā tiesai būtu vēlams norādīt, ka:

- ✓ aizgādnis var atvērt Personai kontu bankā, ja šajā jomā tiesa lems Personas rīcībspēju ierobežot (pretējā gadījumā VSAA⁹ uz iesnieguma pamata visus aizgādnībā esošās personas pabalstus, pensijas utt. pārskaita aizgādņa kontā, kas šobrīd ir tiesiski, bet nav labākā prakse) – gan norēķinu kontu ikdienas vajadzību apmierināšanai, gan krājkontu (lielāku naudas summu noguldīšanai, darījumu veikšanai), ja vien tiesas spriedumā netiks noteikts aizgādnim rīkoties kopā ar Personu.

⁹ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

- ✓ aizgādņa tiesības norēķina konta (t.sk. internetbanka) gadījumā, piemēram, piekļuve tam, jo lūgt atļauju bāriņtiesai par naudas līdzekļu izņemšanu aizgādnībā esošas personas ikdienas vajadzību apmierināšanu nav samērīgi, tā kā aizgādnis atskaitās bāriņtiesai par naudas līdzekļu izmantošanu aizgādnībā esošas personas interesēs – ik gadu līdz 1.februārim, vai arī bāriņtiesas noteiktajā termiņā.
- ✓ citas darbības atbilstoši pielikumam, ko vēl ir plānots darīt bankā.

5. Otrais posms: tiesu spriedumi

Tiesas noteiktās jomas rīcībspējas ierobežošanai

Tiesas spriedumā noteic šādas jomas, kurās var ierobežot rīcībspēju¹⁰:

- a) maksājumu izdarīšana un saņemšana;
- b) darījumu slēgšana;
- c) rīcība ar mantu un tās pārvaldība, it īpaši nekustamā īpašuma atsavināšana, iekļāšana un apgrūtināšana ar lietu tiesībām;
- d) komercdarbības un saimnieciskās darbības veikšana.

Tiesa var vērtēt ierobežojumus arī citās jomās, ja no lietā esošajiem pierādījumiem redzams, ka tas ir nepieciešams personas interesēs.¹¹ Personas rīcībspēja nav ierobežojuma personiskajās nemantiskajās tiesībās, kā arī aizstāvot savas tiesības un likumiskās intereses iestādēs un tiesā

¹⁰ [Civilprocesa likums](#). Pieņemts 14.10.1998, stājas spēkā 01.03.1999., 268.pants.

¹¹ [Informācija cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un viņu tuviniekiem](#). Rīcībspēja. Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda."

saistībā ar tās rīcībspējas un brīvības ierobežojumiem, domstarpībām, strīdiem ar aizgādni un aizgādņa iecelšanu un atcelšanu.¹²

Piemēri banku pakalpojumu nodrošināšanai

Tiesu spriedumos tiek izmantoti vispārīgi formulējumi, nosakot jomas, kurās var ierobežot Personas rīcībspēju. Vienlaikus ieteicams izskatīt pielikumā esošo informāciju par banku tehniskajām iespējām, un zemāk norādītajiem piemēriem, kas var palīdzēt noteikt ierobežojumus tā, lai bankas tos spētu izpildīt pēc būtības.

Piemēri, kurus var izmantot, ja rodas nepieciešamība:

1. atvērt kontu uz Personas vārda, pārvaldīt to un slēgt kontu.
2. noslēgt līgumu par maksājumu pakalpojumu saņemšanu, tostarp ar piekļuvi Personas kontiem ar aizgādņa autentifikācijas līdzekļiem (papildu lietotājs).
3. pasūtīt un saņemt maksājumu karti uz Personas vārda (ja arī Personai ir paredzētas tiesības rīkoties ar kādu naudas summu) un/vai aizgādņa vārda.
4. saņemt un veikt maksājumus, tostarp kredītpārvedumus vai karšu maksājumus.
5. noteikt izejošā maksājuma limitu – piemēram 200 EUR mēnesī kopā vai katrā no šādiem maksājumu veidiem¹³ – maksājumu karte, kredītpārvedums, klātienē iniciēts maksājums filiālē. Aptver tiesības veikt attālinātos maksājumus.
6. aizgādnis ir tiesīgs veikt maksājumus, ievērojot nosacījumus attiecībā uz limitiem un citiem bāriņtiesu noteiktiem ierobežojumiem.

---

¹² [Civillikums](#). Pieņemts 28.01.1937, stājas spēkā 0109.1992., 356.prim pants.

¹³ Šis jautājums vēl ir diskutējams, lai panāktu vienotu pieeju, ņemot vērā arī citas valsts informācijas sistēmas, kurās darbojas bankas, piemēram, ZTI piedziņas rīkojumus, kuriem pastāv mēneša limits. Teorētiski ir iespējams arī nedēļas limits, bet Latvijai tas var nebūt tipiski saprotams.

7. Persona maksājumu izdarīšanā līdz ___ EUR rīkojas patstāvīgi, savukārt darījumus, kas pārsniedz ___ EUR Persona var veikt tikai kopā ar aizgādni.¹⁴
8. Personai ir tiesības izmantot ieguldījumu pakalpojumus (atvērt un izbeigt līgumus ieguldījumu produktiem, pirkt un pārdot finanšu instrumentus), kā arī iemaksas privātajos pensiju fondos tikai kopā ar aizgādni.¹⁵

Svarīgi zināt: terminoloģija un banku specifika

Termins “**darījums**” (termina “darījumu slēgšana” ietvaros) nebūtu jāsaprot kā termins “**maksājumi**” (termina “maksājumu izdarīšanas” ietvaros), ko veic no bankas konta (kredītpārvedums) vai ar maksājumu karti. Par maksājumiem būtu ieteicams parasti paredzēt īpašus noteikumus. Jo vieglāk automatizējami tie būs, jo vairāk tiks ņemtas vērā Personas intereses. Darījums ir tiesisks darījums par konkrētu civiltiesisko seku nodibināšanu. Tiesības izmantot maksājumu pakalpojumus nosaka atsevišķs darījums, kur pēc tam persona veic maksājumus, izmantojot maksājumu instrumentu. **Maksājums nav darījums Civillikuma izpratnē.** Ja aizgādnis drīkst slēgt darījumus, tas ne vienmēr nozīmē piekļuvi Personas naudas līdzekļiem, jo maksājumu pakalpojumam ir ne tikai saistību, bet arī liettiesiska daba, proti, tās ir tiesības rīkoties ar Personas naudas līdzekļiem, savukārt tiesības slēgt darījumus var arī neietvert lietu tiesības uz mantu. Uz to norāda arī Civilprocesa likuma 268.pants, skaidri nodalot darījumu slēgšanu un maksājumu veikšanu (skatīt pielikumu).

Ja personai ir ierobežota rīcībspēja darījumu slēgšanā, nosakot, ka šajā jomā darbojas aizgādnis, tad nav nepieciešams specifiski norādīt par tiesībām atvērt norēķinu kontu.

¹⁴ Persona rīkojas kopā ar aizgādni darījumos, kas pārsniedz ___ EUR. Ja Persona rīkojas kopā ar aizgādni veicot maksājumus, tad aizgādnis nodrošina pieejamus līdzekļus Personas kontā, tādā apmērā, kādā tie ieskaitīti atsevišķā kontā uz Personas vārda. Karšu maksājumu vai kredītpārvedumu attālināti Personai nav iespējams veikt kopā ar aizgādni – to var izdarīt tikai iepriekš aprakstītajā veidā (aizgādnis ieskaita naudu Personai, kas to var tērēt) vai klātienē.

¹⁵ Tomēr 8.punktā minētie darījumi parasti būs iespējami tikai klātienē.

Dažkārt tiesu nolēmumos šis jautājums var būt uzsvērts specifiski, tomēr nemaina būtību, un tiesības slēgt darījumus aptver arī tādu darījumu, kā konta atvēršana.

Lai aizgādņi varētu veikt maksājumus no konta (piemēram, ikdienas vajadzībām vai citām vajadzībām), ir svarīgi, lai šādas tiesības aizgādņim tiesas spriedumā tiktu skaidri norādītas. Pretējā gadījumā aizgādnis nevarēs nedz rīkoties ar naudu (veikt maksājumus), nedz noslēgt līgumu par piekļuvi internetbankai attiecībā uz Personas kontu.

6. Trešais posms: bāriņtiesas un sadarbība ar bankām

Vispārīga informācija par bāriņtiesu darbību

Šajā Vadlīniju sadaļā tiks sniegta informāciju par bāriņtiesu funkcijām un sadarbību ar bankām tiktāl, ciktāl tas skar Personas vajadzību un interešu aizstāvību un nodrošināšanu.

Ieceļot Personai aizgādni, bāriņtiesa saskaņā ar tiesas nolēmumu savā lēmumā norāda, kādā apjomā aizgādnis rīkojas kopā ar Personu un kādā patstāvīgi/vienpersoniski šīs personas vietā, kā arī lēmuma darbības termiņu, ja tāds ir noteikts tiesas nolēmumā.¹⁶

Bāriņtiesas uzraudzība par aizgādni

Bāriņtiesa, nevis banka, veic uzraudzību par aizgādņa darbību tiesas sprieduma izpildē.

Bāriņtiesa katru gadu līdz 1.februārim, kā arī aizgādni atlaižot vai atstādinot, saņem un pārbauda aizgādņa iesniegto norēķinu pārskatu. Bāriņtiesas priekšsēdētājs apstiprina norēķinu pārskatu.¹⁷ Bāriņtiesas uzraudzība nav absolūta, bet tikai likumā noteiktajos gadījumos.

¹⁶ [Bāriņtiesu likums](#). Pieņemts 22.06.2006, stājas spēkā 01.01.2007., 40.panta divi prim daļa.

¹⁷ Turpat. 40., 41.pants

Bāriņtiesas kompetence Personas finanšu jomā

Bāriņtiesa, aizstāvot Personas mantiskās intereses, Civillikumā paredzētajos gadījumos, ievērojot tiesas spriedumā noteikto:¹⁸

1. lemj par atļauju pieņemt vai atraidīt aizgādnībā esošajai personai piekritušo mantojumu;
2. lemj par aizgādnībā esošajai personai piederošās mantas pārdošanu par tirgus vērtību vai izsolē;
3. lemj par aizgādnībā esošajai personai piederoša nekustamā īpašuma (ja tā vērtība nepārsniedz 14 000 *euro*) atsavināšanu, ieķīlāšanu vai apgrūtināšanu ar citām lietu tiesībām;
4. lemj par aizgādnībā esošajai personai piederoša nekustamā īpašuma (ja tā vērtība pārsniedz 14 000 *euro*) atsavināšanas, ieķīlāšanas vai apgrūtināšanas ar citām lietu tiesībām lietderīgumu;
5. lemj par īpašuma iegūšanu aizgādnībā esošajai personai;
6. seko, lai aizgādnis nerīkojas ar aizgādnībā esošajai personai piederošu mantu bez bāriņtiesas atļaujas, ja tā saskaņā ar likumu ir nepieciešama;
7. pārbauda, vai aizgādnis noskaidro aizgādnībā esošās personas viedokli un gribu un pārvalda mantu atbilstoši šīs personas interesēm un normatīvo aktu prasībām.

---

¹⁸ Turpat. 41.pants

Bāriņtiesas sadarbība ar Personu un aizgādni

Bāriņtiesas, Personas un aizgādņa tiesību apjomu var aprakstīt šādi:

1. Persona rīkojas pati daļā, kur rīcībspēja nav ierobežota.
2. Tajā daļā, kur rīcībspēja ir ierobežota rīkojas aizgādnis, izņemot:
  - 2.1. tiesas nolēmumā noteikto;
  - 2.2. bāriņtiesai specifiski likumā noteikto, kad tā lemj par atļauju;
  - 2.3. **svaŗīgus gadījumus**, kad vajag bāriņtiesas lēmumu.

Bāriņtiesas sadarbība ar banku un aizgādni

Lai **bankas** varētu saprast, kas ir “svaŗīgs gadījums”, šajās Vadlīnijās kā piemēri ir norādīti swaŗīgie gadījumi, kad **aizgādnim ir nepieciešams saņemt bāriņtiesas lēmumu**, lai varētu veikt darbības konkrētā bankā:

1. slēgt kontu – maksājumu vai finanšu instrumentu, vai citu. Uz konta ar atlikumu “0” slēgšanu tas neattiecas.
2. atvērt darījumu kontu – specifisks produkts nekustamā īpašuma un vai vērtīgākas kustamas mantas pārdošanai.
3. veikt izmaksu no krājkonta, pirms termiņa izbeigt termiņdepozītu.
4. ņemt kredītu šajā bankā.
5. uzsākt sadarbību vai izņemt līdzekļus (saskaņā ar līguma noteikumiem) no trešā pensiju līmeņa uzkrājuma vai uzkrājošās apdrošināšanas (te būs iesaistītas meitas struktūras).
6. ieķīlāt īpašumu vai finanšu instrumentus par labu bankai.
7. pirkt un pārdot finanšu instrumentus ar kredītiestādes starpniecību.
8. sniegt galvojumu par labu kredītiestādei.

9. veikt maksājumu, pārsniedzot noteikto mēneša limitu, kad nedrīkst rīkoties arī aizgādnis virs šī limita.

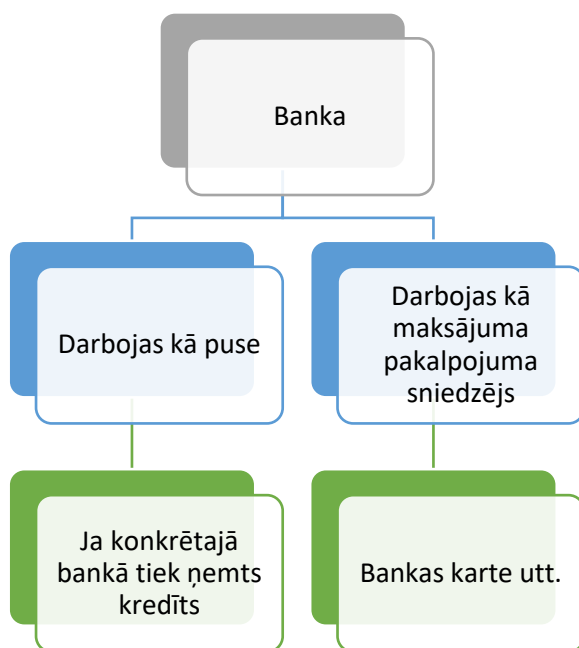

Bāriņtiesām ir kritiski svarīgi (tātad tam ir jābūt ietvertam tiesas spriedumā), lai aizgādnis varētu atvērt Personai kontu bankā (pretējā gadījumā VSAA uz iesnieguma pamata visus Personas pabalstus, pensijas utt. pārskaitīta aizgādņa kontā, kas šobrīd ir tiesiski, bet nav labākā prakse) – gan norēķinu kontu ikdienas vajadzību apmierināšanai, gan krājkontu (lielāku naudas summu noguldīšanai, darījumu veikšanai), ja vien tiesas spriedumā nav noteikts rīkoties kopā ar Personu. Pie norēķina konta (t.sk. internetbanka) aizgādnim arī būtu jābūt piekļuvei, jo lūgt atļauju bāriņtiesai par naudas līdzekļu izņemšanu Personas ikdienas vajadzību apmierināšanu nav samērīgi, jo aizgādnis atskaitās bāriņtiesai par naudas līdzekļu izmantošanu Personas interesēs.

7. Ceturtais posms: banku piedāvātie pakalpojumi

Šajā Vadlīniju sadaļā tiks sniegta vispārēja informācija, ko aizgādņiem, zvērinātiem advokātiem/ juristiem, tiesām un bāriņtiesām būtu svarīgi zināt par dažādiem banku procesiem un tehnoloģiskiem risinājumiem, lai samazinātu domstarpības praksē.

Kredītiestāžu likuma izpratnē Persona ir kredītiestādes klients. Daļu darījumus viņš slēdz patstāvīgi, bet tiesas nolēmumā noteiktajā apjomā viņu pārstāv aizgādnis vai viņi to dara kopā. Banku sektors norāda, ka jebkurš pakalpojums, ko klients saņem bankā ir darījums, un banka ir darījuma puse – kredītiestāde – maksājuma pakalpojuma sniedzējs, ar kuru klients noslēdz līgumu.

Svarīgi zināt:

7.1. Informācija par rīcībspējas ierobežojumu

- ✓ ne visos gadījumos banka var būt informēta par to, ka personai ir ierobežota rīcībspēja. Tādēļ ir svarīgi, ka Persona vai aizgādņi šo faktu paziņotu bankai arī paši, **nosūtot bāriņtiesas lēmuma izrakstu** (satur informāciju par izdevējiestādi, Personu, ierosināšanas pamatu, piemēroto tiesību normu uzskaitījumu un Personai piešķirtās/ ierobežotās tiesības). Bāriņtiesas lēmuma izrakstu var iesniegt gan bankas filiālē, gan nosūtīt uz bankas kopējo e-pastu vai pasta adresi, gan iesniegt internetbankā. Iesniedzot dokumentus elektroniski, tie tiek iesniegti ar juridisko spēku – ar drošu elektronisko parakstu parakstīta *edoc* vai *pdf* datne. Ja aizgādņi dokumentus nosūta uz bankas kopējo e-pasta adresi, vēlams rakstīt bankai adresētu iesniegumu (paraksta elektroniski) un pievieno attiecīgos dokumentus. Ja dokumentus iesniedz klātienē, dokumentu kopijas varēs izgatavot pati banka.
- ✓ pat tad, ja dati par rīcībspējas ierobežojumu būs automātiski pieejami bankai, tas nenozīmē, ka banka maksājumu procesā uzreiz var uzstādīt limitus. Pirmkārt, datos netiek atspoguļots viss tiesas spriedumā lemtais. Otrkārt, banka var apturēt pakalpojuma sniegšanu līdz aizgādņi veic darbības un kopā ar banku nosaka atbilstošu maksājumu pakalpojumu izmantošanas režīmu, ciktāl tas iespējams no spriedumā minētā un tehnoloģiskajām iespējām.
- ✓ laika posmā starp tiesas nolēmumu par rīcībspējas ierobežošanu un aizgādņa iecelšanu banka bez Personas iesnieguma vai bāriņtiesas lēmuma maksājumus neierobežo, bet jaunos darījumus slēdz, ņemot vērā tiesas nolēmumā noteikto.

7.2. Maksājumu instrumenti, kas izsniegti pirms rīcībspējas ierobežojuma:

- ✓ ja līgums par maksājumu pakalpojumiem starp banku un Personu noslēgts pirms rīcībspējas ierobežošanas, tad tas ir spēkā.¹⁹
- ✓ **ja maksājuma instruments (bankas karte, internetbanka) ir piešķirts pirms rīcībspējas ierobežošanas, tas paliek spēkā iekams aizgādnis vai pati Persona to neatsauc. Tomēr risku mazināšanas nolūkos, saņemot lēmumu (tiesas spriedumu vai bāriņtiesas lēmumu) par Personas rīcībspējas ierobežošanu maksājumu izdarīšanā un saņemšanā, bankas var apturēt iepriekš izsniegto maksājumu instrumentu darbību.** Maksājuma instruments dod iespēju norēķināties par darījumiem līdzīgi kā skaidra nauda. Lai šo varētu nodrošināt, bankām varētu būt nepieciešami pielāgojumi IT sistēmās, jo šāds klients var turpināt attālināti grozīt Līgumu, piem. palielināt internetbankas/kartes limitus, pievienot papildus lietotājus savam kontam un šādus Līguma grozījumus varētu apstrīdēt, jo Līgumu grozījumu slēgšanas brīdī klientam nebija pietiekamās rīcībspējas.

7.3. Jauni bankas pakalpojumi pēc rīcībspējas ierobežojuma

Ja Personai pēc rīcībspējas ierobežošanas nepieciešama jauna maksājumu pakalpojumu līguma noslēgšana, tad tiesības to noslēgt bankā banka vērtē saskaņā ar Civillikuma 1405. panta noteikumiem (pusēm piemīt rīcībspēja un tiesībspēja). Tiesības to noslēgt nosaka tiesas nolēmums, proti, vai Persona vispār pati šādu līgumu var slēgt vai to dara aizgādnis. Tālākā rīcība ar maksājumu instrumentu ir Personas un aizgādņa atbildība.

¹⁹ Civillikums. Pieņemts 28.01.1937, stājas spēkā 01.09.1992., 362.pants.

Lai atvērtu Personai kontu, aizgādnim ir:

- ✓ parasti ir jāierodas klātienē (pirms tam var noskaidrot, vai konkrētā banka nepiedāvā kontu atvērt neklātienē, jo tas atkarīgs no katras bankas). **Personas ierašanās klātienē kopā ar aizgādni vajadzīga tikai tad, ja konta atvēršanai būtu noteikts, ka Persona rīkojas kopā ar aizgādni.**
- ✓ jāņem līdzi Personas personu apliecinoša dokumenta kopija, aizgādņa paša personu apliecinošs dokuments, kā arī Bāriņtiesas lēmums.

7.4. Ierobežojumu noteikšana

- ✓ pēc Personas vai aizgādņa lūguma, ja bankas tehnoloģiskie risinājumi to pieļauj, iespēju robežās var noteikt atsevišķus noteikumus, lai būtu iespēja pievērst papildu uzmanību atsevišķām darbībām, tomēr maksājumu jomā banka nav tiesas nolēmumā rakstītā kontrolētāja trešo pušu darījumos, kas notiek kontā vai ar maksājumu karti. Ja ierobežojumu var uzstādīt maksājumu sistēmās un aizgādnis vai Persona to lūdz, tas tiks uzstādīts pieejamo tehnoloģisko risinājumu ietvaros.
- ✓ banka var noteikt sevišķu riska apetīti²⁰ vai noteikumus, ņemot vērā reputācijas risku (piemēram, kā to izmanto krāpšanā). Bankai var veidoties pienākums ziņot FID²¹, ja darbības veido aizdomīgu darījumu.
- ✓ kad banka pati slēdz darījumu ar klientu, piemēram, izsniedz aizdevumu vai ņem ķīlu, tai ir pienākums pilnībā izprast aizgādņa pilnvaru apjomu saskaņā ar Civillikuma 1415.pantu.

---

²⁰ [Risku apetīte](#) ir riska daudzums, ko organizācija ir gatava pieņemt, lai sasniegtu darbības mērķus.

²¹ Finanšu izlūkošanas dienests.

7.5. Ierobežojumu forma

Klients bankā veic dažādas darbības, un termina “darījums” lietošana ne vienmēr spēj pareizi atspoguļot noteikto ierobežojumu būtību. Tādēļ, nosakot ierobežojumus, jāņem vērā:

- ✓ veicamo darbību specifika.
- ✓ spēja šīs darbības veikt konkrētu pakalpojumu ietvaros (proti, vai pakalpojumu vispār var sniegt tehniski ar šādiem noteikumiem).
- ✓ sniegšanas forma – klātienē vai attālināti, jo nereti ierobežojumi nepieļaus darījumu norisi neklātienē.

7.6. Aizgādņa, ne bankas atbildība – darījumu kontrole starp ar banku nesaistītām personām (piemēri):

- ✓ norēķini par īpašuma, automašīnas, akciju, uzņēmumu (SIA) un tml. atsavināt/iegūt aizgādnībā esošās personas interesēs, izīrēt, īrēt nekustamo īpašumu.
- ✓ naudas līdzekļu kompensēšana aizgādnim (ja aizgādnis iztērējis savus naudas līdzekļus Personas interesēs – piemēram: veicis maksājumus par Personas īpašumu, automašīnas apdrošināšanu, tehnisko apskati, veicis nodokļu apmaksu, u.tml.).
- ✓ parādu, kredītu atmaksāšana trešajām personām.
- ✓ norēķināšanās par citiem noslēgtajiem darījumiem (atbildība piekrīt aizgādnim).
- ✓ no Personai piederošiem naudas līdzekļiem Personai nepieciešamo lietu iegādāšanās Personas vajadzību nodrošināšanai, piemēram, remonta veikšanai, mēbeļu, sadzīves tehnikas iegādei.
- ✓ deponēto naudas līdzekļu (uzkrājums sociālās aprūpes namā esošiem klientiem līdz aizgādņa iecelšanas brīdim) pārskaitīšana Personas vajadzību nodrošināšanai.
- ✓ ja Persona aizņemas no kāda nebanku kredīta devēja, bet nauda nonāk ar kredīta devēju nesaistītā Personas bankas kontā.

7.7. Bankas darbība pēc aizgādības termiņa beigām

- ✓ **pagaidu aizgādības nodibināšana** (maksimālais termiņš divi gadi) – pēc termiņa beigām banka turpina sadarbību ar klientu bez aizgādņa iesaistes.
- ✓ **rīcībspējas ierobežošana un aizgādības nodibināšana** (maksimālais termiņš septiņi gadi) – banka turpina sadarbību ar aizgādni un Personu līdz brīdim, kad tiek saņemta aktualizēta informācija. Aizgādņa pienākums ir paziņot bankai aktualizēto informāciju. Izmaiņas var notikt arī septiņu gadu laikā, ja mainās aizgādnis, un bāriņtiesa vai jaunais aizgādnis par to informē banku, vai ja Personai ar tiesas spriedumu tiek atcelti rīcībspējas ierobežojumi.

7.8. Banka neatbild par:

- ✓ par Personas tiesību ievērošanu, proti, ka nav iecelts aizgādnis.
- ✓ par tiesas sprieduma izpildi,²² piemēram, vai aizgādnis vai Persona pati veic maksājumus trešajām personām atbilstoši tiesas spriedumā noteiktajam, piemēram, vai maksājums bija komunālo pakalpojuma sniedzējam, pirkums bija aptiekā vai restorānā. **Aizgādņa darbības uzraudzību veic bāriņtiesa.**

Lai izvēlētos banku pakalpojumu, kas būtu vispiemērotākais Personai, kā arī iepazītos ar banku iespējām piedāvāt pakalpojumus, pastāvot dažādiem rīcībspējas ierobežojumu veidiem un limitiem, skatīt pielikumu.

---

²² Patērētāju tiesību aizsardzības likums. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums.

8. Pielikums

Ieteikumi aizgādņiem, zvērinātiem advokātiem, tiesām, bāriņtiesām un kredītiestādēm par banku pakalpojumu nodrošināšanu personām ar ierobežotu rīcībspēju

	Klients – Persona (kas ir aizgādņībā)	Aizgādņis (var būt klients, var būt tikai papildu lietotājs Personas kontam), kas vienmēr būs bankā identificēta persona)	Persona rīkojas kopā ar aizgādņi (ja paredzēta)	Uzraudzības iespēju raksturojums
Konta atvēršana	<p>Atvērts uz Personas vārda. Ja aizgādņis vēlas rīkoties ar kontu, viņš nedrīkst izmantot Personas piekļuvi, bet aizgādņim jābūt kā papildu lietotājam.</p> <p>Ne vienmēr Personai būs nodrošināta piekļuve kontam attālināti, bet jācenšas, ka šāda iespēja tiek dota, ja vien nav kādu būtisku apstākļu, kas to izslēdz. Bankai nav jābūt pārlietu atbildīgai kontroles funkcijām, ja normatīvais akts to neprasa, jo tā rezultātā Personai var tikt nodarīts vēl lielāks ierobežojums – finanšu pakalpojumu nepieejamība.</p>	<p>Aizgādņis kā papildu lietotājs kontam.</p> <p>Aizgādņis var veikt maksājumus par klientu no sava konta, vēlāk tos kompensēt no Personas konta ar Bāriņtiesas atļauju, gadījumā, ja Personas rīcībspēja nav ierobežota maksājumu izdarīšana/darījumu slēgšanas/mantas pārvaldības jomā vai arī nav noteikti ierobežojumi.</p>	<p>Kontu varēs atvērt tikai klātienē.</p> <p>Var izmantot pieeju, ka Personai ir 2 konti: viens, ko redz un ar ko rīkojas pati Persona (“mazie limiti”, ikdienas pirkumiem), un otrs, - kur naudu iemaksā aizgādņis un Persona rīkojas kopā ar aizgādņi (“lielākiem maksājumiem”).</p> <p>Persona rīkojas kopā ar aizgādņi izpaužas nevis kā 2 personas (aizgādņis un Persona) akceptē maksājumu, bet 1 persona iemaksā summu (aizgādņis), ko otra (Persona) var tērēt.</p>	<p>Konta atvēršana parasti būs klātienē apkalpošana.</p> <p>Uzraudzīt to, vai aizgādņis nepārkāpj noteikumus maksājumu jomā, varēs tikai īpaši acīmredzamos gadījumos. Tā nav bankas funkcija un pienākums. Līgumu slēgšana, ja banka ir viena no pusēm, tā pārbauda pilnvarojuma apjomu ikvienam, ja vien dati par to ir pieejami.</p> <p>Banka pārbaudīt pilnvarojumu var tikai redzot uzrādīto bāriņtiesas lēmumu par aizgādņa iecelšanu, bet gadījumos, ja bankā ierodas Persona un aizdomas par tās</p>

	Klients – Persona (kas ir aizgādņībā)	Aizgādņis (var būt klients, var būt tikai papildu lietotājs Personas kontam), kas vienmēr būs bankā identificēta persona)	Persona rīkojas kopā ar aizgādni (ja paredzēta)	Uzraudzības iespēju raksturojums
				rīcībspēju neradīsies, tad pārbaude netiks veikta.
Limiti maksājumu jomā	<p>Limitus maksājumiem (darījumi ar citām personām, kas nav kredītiestāde) nosaka pēc Personas vai aizgādņa lūguma tehnoloģisko iespēju ietvaros.</p> <p>Limitu ievērošana nebūs pilnvērtīga, ja klients vēlēšies veikt dažādus maksājumus – gan klātienē, gan attālināti, gan ar karti, gan ar kontu utt. Līdz ar to pilnīgu limitu ievērošanu ne vienmēr var būt iespējas nodrošināt automatizēti. Limiti ir katram kanālam (karte, konts, klātiene) atsevišķi vai viens kopīgs – atkarīgs no bankas iespējām. Kartei – jebkuram darījumam kopā, ko ar karti var veikt (izņemt skaidru naudu, maksāt, iemaksāt).</p> <p>Nav iespējams uzraudzīt vispārīgi definētus limitus – ikdienas izdevumi, pārtika, nelieli izdevumi, limits pensijas apmērā. Derīgs ir tikai konkrēts viens skaitlis, nevis “pensijas apmērā”.</p>	<p>Aizgādņa kontam limitus parasti nenosaka, tas ir viņa personīgais konts.</p> <p>Aizgādņim apakšējo sliekšni nevar īstenot. Proti, nav iespējams noteikt, ka aizgādņis veic maksājumus no, piemēram, 50 EUR un vairāk.</p> <p>Ja aizgādņis kaut ko tērē no Personas konta, tā ir viņa atbildība pret Personu un Bāriņtiesu.</p>	<p>Maksājumu jomā nav iespējams noteikt “trepes”.</p> <p>Persona var rīkoties kopā ar aizgādni tikai no noteiktas summas, īstenojot tikai klātienes apkalpošanā, kas būtiski ierobežo Personas tiesības ikdienas lietu kārtošanā. Tādēļ tos jānosaka veidā, kā minēts iepriekš.</p>	<p>Maksājumu limitu ievērošana nav bankas pienākums. Tā tos nosaka pēc iespējam un iesnieguma.</p> <p>Kredītu un ieguldījumu limiti, kur banka ir puse, ja tā zina par rīcībspējas ierobežošanu, tos var kontrolēt un kontrolē.</p>

	Klients – Persona (kas ir aizgādņībā)	Aizgādnis (var būt klients, var būt tikai papildu lietotājs Personas kontam), kas vienmēr būs bankā identificēta persona)	Persona rīkojas kopā ar aizgādni (ja paredzēta)	Uzraudzības iespēju raksturojums
	Limitus nosaka katram maksājumu veidam atsevišķi un dienas, nedēļas, mēneša limits. Nav viena darījuma limita. Ierosinājums noteikt tikai mēneša limitus, ja tas ir nepieciešams.			
Internetbankaⁱ	Principā ir iespējams nodrošināt, ja limiti ir automatizējami, vai ir skaidrs, ka aizgādnis pats uzņemas visu atbildību par to, ko Persona dara kontā. Banka nepilda aizgādņa funkcijas kontā.	Pieejama bez ierobežojumiem, bet ievērojot noteikumu, ka pareizi noteikta piekļuve – izmanto nevis Personas pieeju, bet savu papildu lietotāja pieeju. Savam kontam piekļūst kā parasti. Ja internetbanka ir bez ierobežojumiem, tad “Svarīgos jautājumus” (skatīt iepriekš), netiks veikta bāriņtiesas lēmuma saņemšana.	Internetbanku lieto viens vai otrs. Respektīvi, koplietošanu tehniski realizēt nav iespējams.	Precīzus limitus var uzraudzīt tikai automatizēti, vērtēt aizdomīgus darījumus AML jomā.
Kartes maksājums	Iespējams tikai dienas vai mēneša limits. Nav iespējams 1 maksājuma (darījuma) limits.	Sk. blakus kolonnas. Aizgādņim var piešķirt papildu karti Personas kontam.	Nav iespējama, veicot maksājumu ar karti. Iespējams tikai veidā, ka karte ir piesaistīta atsevišķam kontam uz Personas vārda, kurā Aizgādnis dara pieejamus līdzekļus, un šis nav pretrunā ar tiesas spriedumā noteikto.	Banka nevar kontrolēt maksājuma mērķi – neliels, ikdienas vajadzībām, pārtikai. Karšu maksājumus var noskaidrot tikai tirgotāja nozari.

ⁱ Šim ir nepieciešamas tehnoloģiskās izmaiņas sistēmās, kas varētu aizņemt laiku ieviešanai, tāpēc šis risinājums par internetbankas pieejamību var nebūt pieejams uzreiz. Skaidrojums – šobrīd filiālē var samazināt limitus, bet internetbankā ir iespēja klientam šos limitus mainīt un tieši šo funkciju būtu jāpārbūvē, lai limiti nebūtu maināmi, jo tad tie zaudē jēgu

	Klients – Persona (kas ir aizgādnībā)	Aizgādnis (var būt klients, var būt tikai papildu lietotājs Personas kontam), kas vienmēr būs bankā identificēta persona)	Persona rīkojas kopā ar aizgādni (ja paredzēta)	Uzraudzības iespēju raksturojums
Maksājums no konta uz kontu	Iespējams tikai dienas vai mēneša limits. Pieejams neklātienē tikai tad, ja ir internetbanka. Nav iespējams 1 maksājuma (darījuma) limits.	Veic no Personas, ja ir papildu lietotājs.	Tāpat kā karšu darījumā vai tikai klātienē apkalpošanā. Mazi sliekšņi nesamērīgi ierobežotu Personu. Var izmantot iepriekš aprakstītās pieejas ar papildu kontiem.	n/a
Trešo pušu pakalpojumu sniedzēji (TPP)	Tāpat kā e-komercijā ⁱⁱ . Limiti – tāpat kā maksājumiem/pirkumiem no konta. Neatkarīgi no darījuma – var dot piekrišanu savu konta informāciju lietot arī citai personai.	Tāpat kā e-komercijā. Limiti – tāpat kā maksājumiem/pirkumiem no konta.	n/a	Tāpat kā e-komercijā. Limiti – tāpat kā maksājumiem/pirkumiem no konta.
Autentifikācijas iekārtas	Parasti banka neizsniedz autentifikācijas iekārtas Personām, jo tad tā, apzinoties noteiktos ierobežojumus Personai, piešķirtu ierīci, ar kuru var veikt jebkuras darbības ārpus bankas (reputācijas risks).	Tiek izsniegtas kā ikvienam klientam, bet papildus var tās izmantot piekļuvei Personas kontam, ja bankā tas ir saskaņots. Ja Personai nav tiesību slēgt internetbankas līgumu, to Personas vietā dara aizgādnis, ja	Aizgādņa un Personas autentifikācijas iekārtas šobrīd nav efektīvi savienojamas tā, lai abi akceptētu darbību vienlaikus īsā laika periodā.	Kontrole – atbilstoši pakalpojuma veidam un limitam.

ⁱⁱ **E-komercija** – darbība līdzīga kā karšu darījumos, jo **e-komercija** notiek ar karšu darījumiem internetā (izņemot trešo pušu pakalpojumu sniedzējus (TPP) vai maksājumus no konta uz kontu). Tomēr īpatnība ir tāda, ka karšu darījumos atkarībā no summas un citiem rādītājiem var būt jāizmanto stingrā autentifikācija – piemēram, karšu darījums jāapstiprina internetbankā. Šim gadījumam personai jābūt autentifikācijas iekārtai, kas izsniegta tikai pašam klientam – Personai. Var tikt izmantotas arī valsts izsniegtās autentifikācijas iekārtas (e-paraksts, eMobile). Papildus skatīt īpatnības par autentifikācijas iekārtām.

	Klients – Persona (kas ir aizgādībā)	Aizgādnis (var būt klients, var būt tikai papildu lietotājs Personas kontam), kas vienmēr būs bankā identificēta persona)	Persona rīkojas kopā ar aizgādni (ja paredzēta)	Uzraudzības iespēju raksturojums
	<p>Klienti var izmantot valsts rīkus (eParaksts, eMobile), lai sasniegtu to pašu rezultātu. Personai vai aizgādnim jābūt tiesībām slēgt internetbankas līgumu.</p> <p>Internetbankas piekļuve netiek nodrošināta, ja noteiktos ierobežojumus nevar automatizēt vai tiesas spriedums neļauj veikt maksājumus.</p> <p>Šādu pat pieeju izmanto guļošajām personām, ja vien klients neizmanto iespēju apliecināt bankas autentifikācijas līdzekļu saņemšanu notāra klātbūtnē.</p>	tiesa tā ir lēmusi, ka aizgādnis var veikt maksājumus un slēgt darījumus.		
Darījums ar pašu kredītiestādi	Pārbauda rīcībspējas apjomu, izmantojot bankas rīcībā pieejamo informāciju.	Pārbauda pilnvarojuma apjomu.	Iespējama. Parasti klātienē, bet var būt arī neklātienē, ja abi var parakstīt elektroniski attiecīgo dokumentu, atkarībā no banku izstrādātas funkcionalitātes.	Pilnvērtīga.

Mērķi

Šīm nolūkam (aizgādājama līdzekļu izlietojums), maksājumus sistēmās nekontrolē maksājuma izlietojumu – pārtika, liels/mazs maksājums, ikdienai vai citiem mērķiem, ikdienas vai svētku.